

9/1 **Bezpieczeństwo imprez masowych**

Omawiając zagadnienia odpowiedzialności w sektorze publicznym, warto zastanowić się nad tym, jakie obowiązki ciążą na urzędnikach i instytucjach państwowych w związku z organizacją imprez masowych. Nowa ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 62, poz. 504) wchodzi w życie już dnia 1 sierpnia br., zastępując dotychczasowe rozwiązania. Warto zatem już teraz zapoznać się z jej najważniejszymi regulacjami. Ustawa określa:

Zakres ustawy

- 1) zasady postępowania i warunki działania konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa imprez masowych,
- 2) zasady postępowania i warunki działania konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa meczu piłki nożnej,
- 3) warunki bezpieczeństwa imprezy masowej,
- 4) zasady i tryb wydawania zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej,
- 5) zasady odpowiedzialności organizatora za szkody wyrządzone w związku z jej zorganizowaniem,
- 6) zasady gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa imprezy masowej.

Zastrzeżenie jest jednak takie, że przepisów tejże ustawy nie stosuje się do nieodpłatnych imprez masowych organizowanych na terenach zamkniętych będących w trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, Ministra Sprawiedliwości oraz ministrów właściwych: do spraw wewnętrznych, do spraw oświaty i wychowania, do spraw szkolnictwa wyższego oraz do spraw kultury fizycznej i sportu, jeżeli jednostki te są organizatorami imprezy masowej w rozumieniu niniejszej ustawy. Jako imprezę masową

Maj 2009

**Impreza
masowa**

należy rozumieć imprezę masową artystyczno-rozrywkową, masową imprezę sportową oraz mecz piłki nożnej, z wyjątkiem imprez:

- a) organizowanych w teatrach, operach, operetkach, filharmoniach, kinach, muzeach, bibliotekach, domach kultury i galeriach sztuki lub innych podobnych obiektach,
- b) organizowanych w szkołach i placówkach oświatowych przez zarządzających tymi szkołami i placówkami,
- c) sportowych organizowanych dla sportowców niepełnosprawnych,
- d) organizowanych w ramach współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży,
- e) zamkniętych organizowanych przez pracodawców dla ich pracowników,
- f) sportu powszechnego o charakterze rekreacji ruchowej, ogólnodostępnych i nieodpłatnych, organizowanych na terenie otwartym.

Impreza taka musi jednak odbywać się na obiekcie lub terenie, który odpowiada rodzajowi tej imprezy.

Z kolei impreza masowa artystyczno-rozrywkowa to taka impreza o charakterze artystycznym lub rozrywkowym, która odbywa się:

- a) na stadionie, w innym obiekcie niebędącym budynkiem lub na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000,
- b) w hali sportowej lub w innym budynku umożliwiającym przeprowadzenie imprezy, w którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie

z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 300.

Omawiając bezpieczeństwo w trakcie imprez masowych, należy również wskazać, co oznacza masowa impreza sportowa. Oznacza ona imprezę masową, która ma na celu współzawodnictwo sportowe lub popularyzowanie kultury fizycznej i jest organizowana na:

- a) stadionie lub w innym obiekcie niebędącym budynkiem, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000, a w przypadku hali sportowej lub innego budynku umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej – nie mniej niż 300,
- b) terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób wynosi nie mniej niż 1000.

Impreza
sportowa

W ustawie zdefiniowany został również mecz piłki nożnej, przez który należy rozumieć imprezę masową mającą na celu współzawodnictwo w dyscyplinie piłki nożnej, organizowaną na stadionie lub innym obiekcie sportowym, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 800, a w przypadku zakwalifikowania takiej imprezy jako imprezy masowej podwyższonego ryzyka – nie mniej niż 200.

Pamiętać także warto, że wśród imprez masowych wyróżnia się masowe imprezy o podwyższonym ryzyku. Jest to

impreza masowa, w czasie której, zgodnie z informacją o przewidywanych zagrożeniach lub dotychczasowymi doświadczeniami dotyczącymi zachowania osób uczestniczących, istnieje obawa wystąpienia aktów przemocy lub agresji.

Czas trwania imprezy masowej

Z zagadnieniem odpowiedzialności za bezpieczeństwo imprez masowych wiąże się konieczność wskazania czasu trwania imprezy masowej. Czasem trwania takiej imprezy jest okres od chwili udostępnienia obiektu lub terenu uczestnikom imprezy masowej do chwili opuszczenia przez nich tego obiektu lub terenu. Z kolei organizatorem imprezy masowej może być osoba prawna, osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która przeprowadza określoną imprezę masową. Organizator imprezy masowej ma obowiązek wyznaczenia kierownika do spraw bezpieczeństwa.

Pamiętać również należy o tym, że każdy obiekt czy teren posiada swój regulamin. Poprzez taki regulamin należy rozumieć przepisy wydane przez właściciela, posiadacza, użytkownika lub zarządzającego obiektem lub terenem, zawierające zasady zachowania się osób obecnych na obiekcie lub terenie i korzystania przez nie z obiektu lub terenu oraz znajdujących się tam urządzeń, zasady wejścia na teren, na którym rozgrywane są zawody sportowe lub organizowane imprezy masowe artystyczno-rozrywkowe, a także miejsca nieprzeznaczone dla publiczności oraz zasady wstępu osób małoletnich na masową imprezę sportową.

Terenem odpowiednim na zorganizowanie imprezy masowej jest każdorazowo wydzielony, odpowiednio oznaczony

teren na otwartej przestrzeni, spełniający warunki higieniczno-sanitarne odpowiadające wymaganiom przewidzianym prawem oraz posiadający infrastrukturę zapewniającą bezpieczne przeprowadzenie imprezy masowej, na którym do określenia liczby miejsc przyjmuje się przelicznik 0,5 m² na osobę. Procedura zabezpieczenia imprezy masowej polega na opracowaniu i wprowadzeniu w życie ogółu skoordynowanych przedsięwzięć podejmowanych w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w czasie, miejscu i w związku z imprezą masową, w tym w czasie zorganizowanego przejazdu uczestników imprezy masowej. Przez zorganizowany przejazd należy rozumieć przemieszczanie się osób posiadających ważny bilet wstępu lub inny dokument uprawniający do przebywania na imprezie masowej wydany przez organizatora lub podmiot przez niego uprawniony, wynajętym w tym celu środkiem transportu publicznego.

Zezwolenie

Zezwolenie na przeprowadzenie imprezy masowej wydawane jest przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia imprezy masowej, w drodze decyzji.

Oczywiście, z przepisów ustawy wynika, że za bezpieczeństwo imprezy masowej odpowiada jej organizator. W ramach bezpieczeństwa imprezy masowej określony organizator jest, w myśl ustawy, zobowiązany do spełnienia wymogów, w szczególności w zakresie:

- 1) zapewnienia bezpieczeństwa osobom uczestniczącym w imprezie,
- 2) ochrony porządku publicznego,
- 3) zabezpieczenia pod względem medycznym,

- 4) zapewnienia odpowiedniego stanu technicznego obiektów budowlanych wraz ze służącymi tym obiektom instalacjami i urządzeniami technicznymi, w szczególności przeciwpożarowymi i sanitarnymi.

Podkreślenia wymaga przede wszystkim to, że obowiązek zabezpieczenia imprezy masowej spoczywa na: organizatorze, wójcie, burmistrzu, prezydencie miasta, wojewodzie, policji, Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostkach organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej, służbach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny na obszarach kolejowych, służbie zdrowia, a w razie potrzeby także innych właściwych służbach i organach.

Obowiązki organizatora

Na organizatorze imprezy masowej spoczywa obowiązek zapewnienia:

- 1) spełnienia wymogów określonych w szczególności w przepisach prawa budowlanego, w przepisach sanitarnych i przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej,
- 2) udziału służb porządkowych, służb informacyjnych oraz kierującego tymi służbami kierownika do spraw bezpieczeństwa,
- 3) pomocy medycznej oraz zaplecza higieniczno-sanitarnego,
- 4) wyznaczenia dróg ewakuacyjnych oraz dróg umożliwiających dojazd pojazdom służb ratowniczych, policji i Biura Ochrony Rządu,
- 5) warunków zorganizowania łączności pomiędzy podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy masowej,
- 6) sprzętu ratowniczego i gaśniczego oraz środków gaśniczych niezbędnych przy zabezpieczeniu imprezy masowej w zakresie działań ratowniczo-gaśniczych,
- 7) wydzielenia pomieszczenia dla służb kierujących zabezpieczeniem imprezy masowej.

W zakresie ustalenia liczby służby porządkowej oraz służby informacyjnej stosuje się następujące sposoby wyliczenia:

- 1) w przypadku imprezy masowej niebędącej imprezą masową podwyższonego ryzyka – co najmniej 10 członków służb: porządkowej i informacyjnej na 300 osób, które mogą być obecne na imprezie masowej, i co najmniej 1 członek służby porządkowej lub służby informacyjnej na każde następne 100 osób, przy czym nie mniej niż 20% ogólnej liczby powinni stanowić członkowie służby porządkowej,
- 2) w przypadku imprezy masowej podwyższonego ryzyka – odpowiednio 15 członków służb: porządkowej i informacyjnej na 200 osób, które mogą być obecne na imprezie masowej, i co najmniej 2 członków służby porządkowej lub informacyjnej na każde następne 100 osób, przy czym nie mniej niż 50% ogólnej liczby powinni stanowić członkowie służby porządkowej.

W sytuacji gdy liczba służb wyliczona według powyższych wskazówek jest za mała do zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom imprezy masowej, odpowiedni organ, wydając zezwolenie na zorganizowanie takiej imprezy, ma prawo zwiększyć liczbę tych służb do 200% liczebności, o której mowa w zdaniu wcześniejszym.

Regulamin
obiekту

Organizator imprezy masowej opracowuje i udostępnia osobom uczestniczącym w imprezie masowej regulamin obiektu (terenu) oraz regulamin imprezy masowej zawierający warunki uczestnictwa i zasady zachowania się osób na niej obecnych. W dalszej kolejności organizator opracowuje i przedkłada do uzgodnienia właściwemu miejscowo komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Państwowej Straży Pożarnej instrukcję postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego

miejscowego zagrożenia w obiekcie lub na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na którym planuje się przeprowadzenie imprezy masowej.

Wskazania wymaga również, że w przypadku organizacji imprezy masowej artystyczno-rozrywkowej lub masowej imprezy sportowej, zakwalifikowanej jako impreza masowa podwyższonego ryzyka, liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób wynosi odpowiednio nie mniej niż 300 i nie mniej niż 200. Ważne jest ponadto to, że bezpieczeństwo zorganizowanego przejazdu obejmuje zespół skoordynowanych czynności podjętych przez organizatorów przejazdów, przewoźników oraz służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo i porządek publiczny, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom przemieszczającym się na lub z imprezy masowej w pociągach i innych pojazdach, na obszarach kolejowych i innych trasach przejazdu. Oczywiście wydaje się fakt, że osoby uczestniczące w imprezie masowej są obowiązane zachowywać się w sposób niezagrażający bezpieczeństwu innych osób, a w szczególności przestrzegać postanowień regulaminu obiektu (terenu) i regulaminu imprezy masowej.

Wnoszenie
broni

Należy pamiętać, że zabronione jest wnoszenie na imprezę masową i posiadania przez osoby w niej uczestniczące broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów, materiałów wybuchowych, wyrobów pirotechnicznych, materiałów pożarowo niebezpiecznych, napojów alkoholowych, środków odurzających lub substancji psychotropowych. Ponadto, każdorazowa sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych zawierających nie więcej niż 4,5% alkoholu może się odbywać na imprezach masowych, z wyłączeniem imprez masowych

podwyższonego ryzyka, wyłącznie w miejscach do tego wyznaczonych i przez podmioty posiadające zezwolenie wydane przez właściwy organ gminy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, Nr 115, poz. 793 i Nr 176, poz. 1238).

Ważne jest to, że zarówno organizator, jak i podmiot przez niego uprawniony, podczas sprzedaży biletów wstępu na imprezę masową może zażądać od kupującego okazania dokumentu potwierdzającego jego tożsamość. Ponadto, organizator masowej imprezy sportowej może odmówić na nią wstępu i przebywania osobie, której dane znajdują się w bazie danych dotyczącej bezpieczeństwa imprez masowych lub objętej zakazem klubowym lub zakazem zagranicznym. Istotne wydaje się również to, że organizator jest uprawniony do utrwalania przebiegu imprezy masowej, a w szczególności zachowania osób w niej uczestniczących, za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Wszelkie materiały zgromadzone podczas utrwalania przebiegu imprezy masowej, mogące stanowić dowody pozwalające na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia lub dowody mogące mieć znaczenie dla toczących się postępowań o takim charakterze, organizator niezwłocznie przekazuje prokuratorowi rejonowemu właściwemu ze względu na miejsce przeprowadzonej imprezy masowej lub właściwemu terytorialnie komendantowi powiatowemu (miejskiemu, rejonowemu) policji. W razie potrzeby dołącza wnioski o wszczęcie postępowania karnego lub wnioski o ukaranie, chyba że sam zawiadomi o przestępstwie albo wystąpi z wnioskiem o ukaranie w sprawach o wykroczenia. Zgromadzone podczas utrwalania przebiegu imprezy masowej materiały

organizator winien przechowywać po zakończeniu imprezy masowej przez okres 12 miesięcy, a następnie komisyjnie je zniszczyć.

Wedle brzmienia ustawy, wojewoda w uzgodnieniu z komendantem wojewódzkim (stołecznym) Policji i z komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej oraz po zasięgnięciu opinii właściwego polskiego związku sportowego sporządzi wykaz stadionów, obiektów lub terenów, na których utrwalanie przebiegu imprezy masowej za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk jest obowiązkowe. Umieszczenie w wykazie określonego stadionu, obiektu lub terenu musi następować w drodze decyzji administracyjnej. Ponadto, komendant wojewódzki (stołeczny) Policji oraz komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej mogą składać do wojewody wnioski w sprawie umieszczenia stadionu, obiektu lub terenu w wykazie stadionów, obiektów lub terenów, na których utrwalanie przebiegu imprezy masowej za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk jest obowiązkowe, w przypadku sformułowania takiej konkluzji w odpowiedniej opinii. W decyzji, o której mowa powyżej, powinno się określić przede wszystkim termin, od którego utrwalanie przebiegu imprezy masowej za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk jest obowiązkowe. Warto wskazać, że od takiej decyzji osoba zainteresowana może złożyć odwołanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Sposób rejestrowania przebiegu imprezy masowej zostanie szczegółowo uregulowany w odrębnym rozporządzeniu. Kontrolę w tym zakresie sprawował będzie wojewoda poprzez coroczne:

Kontrole
województwa

- 1) porównanie parametrów technicznych urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk zainstalowanych na stadionie, w obiekcie lub na terenie umieszczonych w wykazie, o którym mowa

- w ust. 4, z minimalnymi wymogami technicznymi określonymi w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 9 ustawy,
- 2) sprawdzanie stanu technicznego urządzeń, o których mowa w pkt 1.

Autor: Bożena Kunik-Szymczak